

141646 - Oruç Nedeniyle Konsantrasyonunu Kaybeden Cerrahi Doktor, Orucunu Bozabilir mi?

Soru

Bir cerrah günde 4-5 ameliyat yapar, yani 4-5 kişinin hayatından sorumludur. Konsantrasyonunu kaybettiği için oruç tutmakta zorlanır çünkü yaptığı iş yoğun konsantrasyon ve hassasiyet gerektirir, bu amaçla orucunu bozabilir mi? Bu durum, haftada bir günlük izin haricinde yıl boyunca devam eder.

Detaylı cevap

Ramazan orucu; buluş çağına ermiş, akıllı, sağlıklı ve ikamet halinde olan her Müslüman için vaciptir. Nitekim yüce Allah şöyle buyurdu: “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı. Oruç, sayılı günlerdedir. Sizden kim hasta, ya da yolculukta olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar. Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksul doyumu fidye verir. Bununla birlikte, gönülden kim bir iyilik yaparsa (mesela fidyeyi fazla verirse) o kendisi için daha hayırlıdır. Eğer bilerseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.” (Bakara 183-184)

Oruç, İslam’ın beş rüknünden biridir. Ayrıca İslam’da öğrenilmesi zorunlu olan konulardan biridir. İslam beldelerinde küçük ve büyükler olmak üzere herkesin yücelttiği bir ibadettir. Yüce Allah şöyle dedi: “Bu böyle. Her kim de Allah’ın nişanelerini yüceltirse, şüphesiz ki bu kalplerin takvasından (Allah’a karşı gelmekten sakınmasından)dır.” (Hac 32) Daha fazla bilgi için ([38747](#)) nolu sorunun cevabına bakınız.

Müslüman bir kimse; Allah’ın şiarlarını yüceltmek, bu hususta gevşeklik göstermemek ve bu ibadetin/şiarın gerçekleştirilmesi için gerekli sebeplere sarılmakla yükümlüdür. Şayet bu ibadeti yerine getirmekte zorlanırsa imkân dahilinde işini gece vaktinde icra eder zira acil durumlar hariç bu tür ameliyatlar birçok doktorun yaptığı gibi gece vakitlerinde de yapılabilir.

Şayet gece çalışması mümkün değilse yıllık iznini Ramazan ayında kullanır ve mümkün olduğu kadarıyla oruç tutmaya vakit ayırır.

Şayet bu da mümkün değilse, yapacağı başka bir işi yoksa ve işi bıraktığı takdirde zarar göreceksa meşakkat göreceğinden kesin emin olduğu günde orucunu bozar ve daha sonra haftalık izin günlerinde kaza eder. Böylece diğer Ramazan ayı gelmeden tüm orucunu bitirmiş olması gerekir.

Şerhu Munteha'l-İrâdât 1/478'de şöyle dendi: Bir kimsenin mesleği meşakkatli olup işi bıraktığında zarar göreceksa ve oruç tuttuğunda ise şiddetli meşakka göreceksa orucunu bozar ve daha sonra kaza eder. El Âcurrî bunu bu şekilde zikretmiştir.

El-Mevsûatu'l-Fıkhiyye 28/57: Hanefîler şöyle dedi: Tırpancılık ve fırıncılık gibi meslek sahipleri kendi nafakalarına muhtaç olup oruçluyken mesleklerini icra ettiklerinde zarar görüyorlarsa iftar etmeleri mübahtır ancak onlara bir meşakkat oluşmadan iftar etmeleri haramdır.

Daimî Fetva Kurulu 10/233'te şöyle geçer: Bir mükellefin sırf çalıştığı için Ramazan gündüzünde iftar etmesi caiz değildir. Ancak kendisine büyük bir meşakkat ulaştığı ve iftara zorlandığı takdirde tehlikeyi atlatacak şekilde yemek yer, akşama kadar orucuna devam eder, diğer oruçlularla iftar eder ve daha sonra o günü kaza eder. Daha detaylı bilgi için (65803) ve nolu soruların cevabına bakınız.

En iyisini Allah bilir.